

Vallomások szóban és zenében a kolozsvári táncház első évtizedeiről

A 40 éves kolozsvári táncház ünnepének második napja az emlékezésről szólt. Meg egy hajnalig tartó táncházról.

A 40 éves kolozsvári táncház ünnepének második napján az első évtizedekre emlékeztünk meg „szóban és zenében”, majd egy hajnalig tartó táncháznak lehettünk részesei. Az igazi kolozsvári táncházhangulatot többek között a Csereklye, a Harmadik, a Rezeda és a Tokos zenekarok biztosították. A kolozsvári táncház első évtizedeit emlegették fel Pávai István népzene kutató moderálásával szombaton a Transzit házban a táncházak alapítói, táncosai, zenészei, de a jelent sem felejtették el, az első percek azoknak a volt táncházasoknak szentelték, akik már nem lehettek velük. Rájuk emlékeztek a néma csendet követő Keserű című nótával.²⁰⁵

Hogy az első évtizedekre visszaemlékezzenek, egészen Ádámgig és Éváig vissza kellett, hogy menjenek az időben. De nem a teremtéstörténetről van szó, csupán Könczei Ádámról és Éváról. Hisz nemcsak a Könczei család sarjai – a három testvér, Árpád, Csongor és Csilla –, járultak hozzá ahhoz, hogy a táncház gyökeret verjen Kolozsváron, és azóta is ágazzon-bogazzon-levelezzen. Az édesapjukat Árpád egy rövid, de annál mélyebb történettel jellemezte számunkra. Könczei Ádám ugyanis, amikor még Csongor kisgyermek volt, és megtudta, hogy nincs magyar kiscsoport, képes volt házról házra járni, bekopogtatni minden magyar családhoz, hogy összeszedje a szükséges számú magyar kiscsoportost. Így Könczei Csongor ötvenedmagával magyarul kezdhette el az évét édesapjának hála. Zakariás Erzsébet erdélyi magyar néprajzi szakíró, a Harmat együttes és a Vasas tánc csoport alapítója a megalakulás körülményeiről beszélt, arról, hogy maguktól tanultak meg zenélni és táncolni, és Erdély-szinten „benne volt a levegőben az igény, csak meg kellett tanulniuk táncolni és zenélni, mert akkor még nem volt valaki, aki elkezdje, valaki be kellett álljon a kör közepébe”. Hallás után tanítottak zenét és táncot. 6 év után mással kezdett el foglalkozni, de ezek meghatározó évek voltak azok számára, akik ebben résztvettek, és a táncháznak is.

Szép Gyula, a Kolozsvári Magyar Opera igazgatója is tánc házas volt. Amikor belekezdett, még nem volt se hegedűs, se bőgős, brácsázni is kényszerből kellett megtanulnia. A tánc házakat mindig „szétverték a rendőrök”, de ők nem torpantak meg, és mára „büszkéek lehetünk arra, hogy ahhoz képest, hogy a 90-es években egyedül voltam nagybőgős, most akár 5-6 kolozsvári zenekart is felsorolhatok” – mondja az igazgató. Többen is felszólaltak az első évtized táncosai ből és zenészeiből. Kostyák Attila és Tóth István megemlékezett az Ördög szekérről – aminek nevét, mint megtudtuk, Cseke Gábor javasolta –, és az eredeti neve Bodzafa Hm... , aminek a Hm... része lekopott az idők során. A megalakulását megelőzően a zenészmesterség elsá-

205 A tudósító itt valószínűleg az elhangzott kalotaszegi keservesre utalhatott.

jávitása autodidakta módon történt: „Kezembe nyomtak egy könyvet, hogy olvasam át, és ha tetszik, csináljunk belőle valamit” – abban a hitben, hogy mivel faluról származik, a vérében van a népzene. És végül valóban ő lett a tánc- és zeneoktató, de hosszú út és rengeteg gyakorlás vezetett odáig. A Bodzafából végül két zenekar is született. A Bodzafa Hm... neve egyébként a Kiszáradt a bodzafa című nótából ered, és Panek Kati adta. A zenekaroknak nehézséget jelentett, hogy sokan ebben az időben mentek katonának, mások pedig egyetemre mentek, vagy az egyetem után hazaköltöztek (ami viszont hozzájárult ahhoz is, hogy Erdély-szerzte elterjedjen a táncház).

Simonffy Katalin arról beszélt, hogy a kalákák fontos momentumai, motívumai voltak a táncháznak. 1977-ben forgatott itt, ekkor csinálták meg az első kaláka forgatókönyvét. A kalákán a résztvevő diákok elmentek gyűjtő körútra 2 hivatásos táncoktatóval. 9 kaláka volt évente, a legemlékezetesebb a Csángó kaláka volt. A beszélgetéssorozatot követően, melyet a megemlékező alapítók, táncosok, zenekarok – Bodzafa, az Ördögszekér, a Regősök, a Tarisznyás és az Üsztürü – zenével kísérték, elkezdődött a táncház.

Tókécs Hunor

(Transindex, 2017. február 27. – <http://multikult.transindex.ro/?cikk=26492>)

Muzsikál – balról jobbra – Major Levente, Papp István Gázsa, Szász József, Vajda Mátyás és Kelemen László – Tranzit Ház, 2017. február 25.